

Hera Lind

Tisíc a jeden den

edice
KLOKAN

Copyright © 2014 by Diana Verlag,
a division of Penguin Random House Verlagsgruppe
GmbH, München, Germany.
Translation © Dufek Pavel, 2023
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z německého originálu TAUSENDUNDEIN TAG
vydaného v roce 2014 nakladatelstvím Diana Verlag,
a division of Penguin Random House Verlagsgruppe
GmbH, München, Germany,
přeložil Pavel Dufek
Redakční úprava Lukáš Foldyna
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokán, 2023
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-936-1

Předmluva

Přestože tato kniha vychází částečně z opravdových příběhů skutečných lidí, nedělá si nárok na autentičnost a není napsána formou reportáže, ale je zpracována beletristicky. Tyto předobrazy postav byly zpracovány umělecky na základě vyobrazení popsaných v textu tak, aby byly jejich osobitost a soukromí objektivizovány ve prospěch celku.

V zájmu čtenářů se text neomezuje na reportážní líčení skutečných osob a událostí, nýbrž na pozadí realistické roviny je zde ještě druhá rovina. Autorka si pohrává s prolínáním skutečnosti a fikce a záměrně nechává hranice mezi nimi rozplývat.

Květen 1974

Vedle se odbavovala posádka. Kolem nás, pasažérů, se s úsměvem protahovali samí hezcí mladí lidé ve vkusných stejnokrojích. Zachytila jsem pohled jednoho pilota, který si mě zálibně prohlížel. Ano, přiznávám, že mě to strašně vzrušovalo a oblažovalo. V cestovní horečce jsem se producírovala před přepážkou v nových frajerských cvičkách a kalhotách do zvonu. Otec se mezitím snažil vyměnit letenky, tak abychom seděli v první třídě.

Od této chvíle se mi měl život změnit. Lépe řečeno měl teprve pořádně začít!

„Naše dcera odmaturovala s vyznamenáním, i když přeskočila celý ročník!“ musela se matka pochlubit nahlas. „Proto jí chceme dopřát nezapomenutelný pobyt v Kalifornii.“

Cítila jsem, jak se celá červenám. Rozpačitě jsem sáhla po cípech halenky svázané na bříše. Ten fešný pilot to tutově zaslechl! A jak znám mámu, dokonce si přála, aby to nepřeslechl! Ještě měla tu drzost ho popíchnout, aby mě pozval k sobě do kokpitu! Pilot zvedl obočí a zadíval se mi přímo do očí. Nechtělo se mi sklopit zrak, a tak jsem se na něj úkosem zakřenila. Ach, jak dokážou být matky trapné! Co si o mně ten polobůh v uniformě musí myslet? Energeticky jsem vystrčila bradu a dál si ho už nevšímala.

Letištní hosteska nám se shovívavým gestem podala nové palubní lístky: „Tak si to, slečno, v Kalifornii pěkně užijte! Kam máte vlastně namířeno?“

„Do Santa Barbary,“ měla matka potřebu se svěřit. „Žije tam totiž náš syn Thaddäus. On je bankéřem. Oženil se s rozkošnou Američankou a mají dvě roztomilé děti.“

„Mami!“ To už stačilo. Jako by to někoho zajímalo. Už jméno Thaddäus bylo dost trapné. Ve srovnání s ním jsem mohla být vděčná, že se jmenuju Katharina!

Krásnému pilotovi cukalo v koutcích úst. V zářivě bílé košili pod bezvadně padnoucím žaketem se čtyřmi zlatými proužky na náramenících mě minul a odcházel se věnovat svému úkolu: přepravit mimo jiné nás, rodinu Schenckových, do země neomezených možností.

A právě jich jsem chtěla využít. Bylo mi sedmnáct let a svět mi ležel u nohou. Strašně jsem se těšila. Chtěla jsem tam zůstat alespoň rok. Ne že bych měla něco proti rodičům. Chraň bůh! Ale na rok si od nich oddechnout – zvláště od mámy – by mi prospělo. Vždyť která sedmnáctka by si nechtěla na rok odpočinout od matky? Naučila bych se výborně anglicky a starala bych se o malá zlatíčka, synovce Joeyho a Charlyho.

Rodiče by mě pro začátek doprovázeli a pochopitelně by se pár dnů zdrželi u Teda, Pam a mrňat a pak by pokračovali v cestě k tetě Agnes a strýci Brunovi do Argentiny. Agnes byla tátova starší sestra a spolu s manželem si tam našli hned po válce výnosné živobytí. Vlastnili rozlehlé plantáže a tak dlouho do našich hučeli, až se za nimi konečně rozhodli vypravit. Čekali jenom, až odmaturuju, a to se stalo právě teď.

S vyznamenáním.

Dýchala jsem zhluboka. V mém životě se jednalo o jeden z vrcholů. Směla jsem se o vlastní vůli rozhodnout, kdy za nimi přijedu – pokud vůbec. Ale momentálně mě Argentina nijak zvláště nelákala. Co bych asi tak dělala s našimi, strýcem a tetou na kávovníkové plantáži? Zato Kalifornie byla cílem mých snů. Rolling Stones, Creedence Clearwater Revival – na ně bych tancovala až do zblbnutí. A přes den bych provozovala surfing a windsurfing, jezdila v kabrioletu a hrála tenis. Táta naštěstí pořád kladl velký důraz

na to, abych sportovala, a výsledkem byla báječná postava. Jen ať se pilot klidně uculuje! Prohrábla jsem si dlouhé plavé vlasy a hodila si je přes rameno. Cpala bych se hamburgry, až bych praskla, a vynikajícími lívanci utopenými v sirupu. Nikdo je neuměl tak jako Pam. Mohla bych si dovolit všechno. A s plochým břichem bych se samozřejmě promenádovala po pláži jako kalifornské krasavice. Koupila bych si puntíkové bikiny. Nebo možná dokonce háčkové plavky, co se skládaly hlavně z řetízkových ok a právě byly ve veliké módě.

„Pojď, zlato, už jsme na řadě.“

Matka mě panovačně popoháněla bezpečnostní kontrolou, vyzbrojená škatulemi na klobouky a příručními zavazadly.

„Do první třídy se již smí nastupovat!“

„Jo, mami, všichni jsme to slyšeli...“

Stydlivě jsem sklopila oči. Musí se celý svět dozvědět, že jsme se zrovna vystěhovali a dnešek je pro nás mimořádný den? Ještě scházelo, aby dodala: „Jinak si nic nedopřejem.“

Táta se jen zašklebil. Jako džentlmen si vykračoval s vycházkovou holí s deštníkem po letištní ploše. Bezpočet našich obrovských zavazadel již ležel v útrokách stroje. Na schůdcích vedoucích na palubu se otočil: „Na shledanou, Německo! Byly to pěkné časy.“

„Ale teď začíná úplně nová životní etapa.“ Máma si zatahala za bílý kalhotový kostým a nervózně zamrkala, takže se plně uplatnily její zelené oční stíny. „Ach, Karle, okamžitě potřebuji džin s tonikem!“

I já jsem se na nejvyšším stupínku zastavila, instinktivně nasála zhluboka vzduch a rozhlédla se po frankfurtském letišti. Všechno vůkol v ponurých šedých barvách. Zaplaťpámbu za špatné počasí! přišlo mi na mysl. Ulehčilo mi totiž loučení s dětstvím a domovem. Vlastně jsem chtěla v duchu poděkovat, ale nic mě nenapadlo. Měla jsem za

sebou sedm let klášterní školy, a přesto jsem neměla po ruce vhodnou modlitbu. Zavřela jsem oči. Budiž: Pane Bože, dej, ať dojedeme ve zdraví. A ať už mě máma neztrapňuje. Amen. A dej, ať brzo potkám senzačního chlapa! Ještě jednou amen.

Když jsem zase otevřela oči, koukala jsem rovnou do obličeje šklebícímu se pilotovi. Ach jo. Co si o mně musí myslet? Rozmarná husička, která s matkou, ještě rozjařenější a kejhající husou, a hrdým otcem poprvé v životě letí. A ke všemu ještě tak daleko! Znova se mi vlil do tváře ruměnec. Přesto jsem jakoby nic nastoupila na palubu a udělala si pohodlí v první třídě, jako by to pro mě nebylo nic nového. Aby to na něj dělalo dojem, že nejsem nic než hloupá školačka.

Přítom jsem byla vzrušená jako ještě nikdy v životě. Zítřka uvidím poprvé západ slunce nad Tichým oceánem. Štípla jsem se do ruky, abych se ujistila, že se mi to nezdá. Máma mezitím už listovala v módním časopise a usrkávala z nápoje.

„Koukni, drahoušku, Farah Díbová!“

V časopise na křídovém papíře se skvěla íránská císařovna s typickými očními linkami. Na jaře toho roku se objevovala v kdejakém bulvárním plátku. Nosila bílé šaty s hlubokým výstřihem, prvotřídní výšivkou kolem dekoltu a širokými rukávy a hleděla majestátně do dálky. Matka vzdychla. „Taková překrásná žena!“

Obě jsme se ponořily do ilustrovaného magazínu a líčení návštěvy íránského císařského páru ve Francii. I šáh Rezá Pahlaví vypadal v císařské uniformě nádherně. Na rameňou se mu třpytily prýmký a na prsou svítila zlatá šerpa.

„Okouzlující pár,“ konstatovala matka dojatě.

„No jo, jedni říkají to, druzí zase ono,“ zamumlal otec a rozevřel noviny. „Všude nejsou tak oblíbení jako mezi německými čtenářkami bulvárních časopisů.“

„Ach, Karle! Radši si čti ty své politické žvásty.“

„To je fuk,“ ustoupil táta. „Čert to vzal!“ To říkával často, když měl pocit, že se s mámou nemá cenu přít. I když byl desetkrát chytřejší a vzdělanější.

Máma byla zato hezčí. Teda kdysi určitě.

„Farah má co dělat, aby se pod tím diadémem nezhroutil,“ žertovala jsem, abych manželskou hádku rodičů udušila hned v zárodku.

„Je to již jeho třetí žena,“ povzdechla si máma. „Tu první odkopl už v padesátých letech, protože mu porodila jenom dceru. A druhá mu nedala dokonce žádné dítě.“

Obrátila jsem oči v sloup.

„Ach, Edith,“ zaúpěl otec za listem *Frankfurter Allgemeine*. „Pokud vysvětluješ mezinárodní politiku ty, tak je všechno v pořádku.“

Máma jeho jemnou ironii jako vždycky přešla mlčením a nalakovaným nehtem zaťukala na časopis: „V takových kruzích se vyžaduje mužský následník trůnu.“

„Aha.“ Táta požitkářsky potáhl z tlustého doutníku a spiklenecky na mě mrkl.

„Kýros Rezá Pahlaví! Roztomilé mrně! Panečku, ta jeho tmavá kukadla... Se všemi dětmi, co mají oči jako úplňky, bych se muchlovala.“

„Ano, ano, Edith. Však se brzy budeš muckat s vnoučaty.“

„Jestli mi vůbec budou rozumět.“ Zatahala si za náušnici. „Aby nemluvila jenom anglicky.“

„Startujem!“

Odrhla jsem se od íránské císařské dvojice na křídovém papíře a vykoukla z okénka. Jak se zdálo, krásný pilot se konečně soustředil na práci: Opravdu jsme se odlepili od země. Hladce jsme se vznesli nad německou půdu a zvedali se do šedivého mračna. Poslední frankfurtské výškové domy a tovární komíny zmizely v mlze. Aťsi. Mně osobně mohly být nadosmrtní ukradené. K čertu s nimi! V Kalifornii

se budu dívat na mrakodrapy zářící pod slunečními paprsky dopadajícími z jasně modré oblohy. S okny jako zrcadla. Znala jsem to z fotek, co nám posílal Thaddäus. Už jsem se nemohla dočkat, až do toho rajského nového světa vkročím sama.

Otec vykoul zpoza ekonomické rubriky: „Tak co, Katharino, těšíš se?“

„Ani nevíš jak, tati!“ Škádlivě jsem ho štípla do ruky. „Jsem vám strašně vděčná, že mě necháte rok v Americe.“

„Ale jistě, zlato. Přece sis to zasloužila. Vždyť jsi v sedmácti jako nejmladší odmaturovala ze všech nejlépe.“ Přehlédla jsem se, anebo se otci vážně nahrnuly do očí slzy?

„Ano, inteligentní jsi po otci,“ vmísila se do hovoru máma, která mezitím skončila u časopisu zaměřeného na ruční práce. „Ale hezká jsi po mně.“

„Tomu říkám povedená kombinace,“ ozval se zničehonic zvučný hlas šikmo za mnou. Zněl jako z basového reproduktoru v upoutávce na film.

Otočila jsem se. Vedle mého sedadla stál pilot. Můj ty bože, vypadal ještě líp než předtím. Něco jako Clark Gable s dolíčky v opáleném obličejí s výraznými rysy. Zase se mi nahrnula krev do tváří. Copak nemá nic na práci? Řídit, komunikovat s věží a tak dál?

„Smím slečnu na pár minut unést do kabiny?“

Zastavilo se mi srdce. Předtím mě to jen napadlo, ale nahlas jsem to nevyslovila. Velmi šarmantně se našim uklonil. Chce mě snad vzít za ruku? Copak mi je jedenáct, nebo co? Přece jsem ve třídě neházela vlašťovky ani jinak nebudila dojem, že chci být vytížená.

Matka se zarděla a zamrkala zelenými očními víčky, otec milostivě přikývl. „Ale nenechte se našim zvědavým zajíčkem vyrušovat od práce.“

Vykulená jsem klopýtala za panem dokonalým. Kolik mu může být? Aspoň pětatřicet. To je dvakrát víc než

mně. K mé úlevě seděl vedle něj ještě jeden muž v uniformě. Horlivě sahal po pákách a otáčel knoflíky. Samozřejmě nebyl ani zdaleka tak hezký. Malý, zavalitý, s býčí šíjí a pololysý.

„Arno, přivedl jsem milou návštěvu.“ Můj krásný pilot mi přenechal své místo a mně se podlomila kolena.

„Falku, dělej, jak myslíš,“ odvětil Arno a do mikrofonu zašeptal pár anglických vět.

Teď jsem doopravdy seděla na sedadle pilota. Falk se přese mě nahnul, takže jsem ucítila jeho ostrou mužskou vůni, a popisoval mi nejrůznější tlačítka. Pak mě bral za ruce a natahoval je k pákám. Div se mi nerozskočilo srdce.

„Panebože, snad tenhle boeing neřídím já sama?“ Hodila jsem hlavou a málem mu zavadila rty o naškrobený límeček košile.

„Přesně tak, panenko. Řídíte.“ Přimhouřila jsem oči, protože měl obličej těsně u mého. „A nyní panenka udělá ještě přemet...“

„Falku, neblbni,“ zabručel Arno.

Netuším, jak dlouho jsem na pilotově místě u obou polobohů seděla. Víím jen to, že jsem byla v sedmém nebi. V pravém slova smyslu. A nejšťastnější holka na světě.

1975

Pobyt v Kalifornii ubíhal jako krásný sen. Jeden z těch růžových, z nichž by se člověk nejraději nikdy neprobudil. Všechno vycházelo. Cítila jsem se lehce a svobodně, mladě a svůdně jako čerstvý hlávkový salát. Rodiče po krátké době pokračovali v cestě do Argentiny a kladli mi na srdce, že až se tady budu nudit, můžu jet kdykoli za nimi.

Ale to nepřicházelo v úvahu. Kalifornie byla prostě báječná. Panovalo tam květinové hnutí; pestrá, nenucená, přátelská atmosféra. Všechno se zdálo dovolené. Nic lepšího si osmnáctka, kterou jsem se mezitím stala a jejíž rodiče žili na hony daleko, vůbec neuměla představit. Válela jsem se na písčné pláži a v mořských vlnách, běhala kilometry po nábřeží, prozkoumávala prosluněné město s prima obchody a nákupními středisky, vysedávala hodiny před hamburgerárny nebo nealkobary na slunci a pozorovala praštěné lidi, kteří se tam poflakovali ve vysokých botách, jež kontrastovaly s minišaty a krátkými kalhotami. Spolu s prapodivně trimovanými, nebo dokonce oblečenými psy.

Byla to taková pestrobarevná všehochuť na pozadí modrého oceánu s bíle zpěněnými vlnami a mnoha surfaři, kteří klouzali jako lesklí tuleni po příboji, jemuž usilovně čelili, což prožívali jako velké dobrodružství. V popředí se rozléhala široká okrově žlutá písčná pláž posetá červenobíle pruhovanými slunečníky a lemovaná sytě zelenými travníky a palmami, kolébajícími se ve větru. Okraje ulic zdobily bujné květinové záhony. Nádherné obytné domy se schovávaly za oleandry a ibišky. Všude bylo vidět zahrádky ve slamácích, jak kropí krásné keře a rostliny kvetoucí nádhernými barvami. Žádný malíř by nenamaloval nic pestřejšího a kýchovitějšího. Žádná pohlednice nebyla tak pěkná jako originál, navíc se na obrázku nedala zachytit mámivá vůně medu a vanilky, cvrlikání ptactva a chechot racků.

Ze všech aut a kaváren zněla podmanivá hudba a navečer se z restauračních kuchyní a otevřených terasových dveří linula vůně česneku a grilovaných ryb. Kromě toho se vzduchem neustále nesl lehký zápach marihuany. Tak jsem si představovala ráj. Lepší to být nemohlo! Lidé byli opálení, muži se stejně jako ženy krášlili neobyčejnými účesy,

nasazovali si na ně kožené klobouky se širokou krempou, usmívali se, přičemž se jim obnažoval neuvěřitelně bílý pravidelný chrup, žvýkali žvýkačky Wrigley's a vystavovali na odív úžasně vypracované tělo – pokud zrovna nebyli mimořádně tlustí, což byl důsledek nadměrné konzumace příšerně mastných pokrmů z novodobého „rychlého občerstvení“. Lidé je pojídali rukama rovnou z hnědého papíru. Tyhle hamburgerárny rostly jako houby po dešti. Nejoblíbenější síť, která si otevřela první pobočku v sousedním San Bernardinu, zdobilo logo se dvěma zlatými oblouky a scházeli se v ní mladí hipíci.

Zírala jsem, jak je obyvatelstvo rozmanité, přitom však byli všichni jedinci přátelští. Po široké promenádě podél pláže jezdili atraktivní mladí lidé na kolečkových bruslích a skateboardech. Brzy jsem se k nim přidala a proháněla se na supermoderních kolečkových bruslích, pochopitelně s nezbytným křiklavým tranzistorákem, který nám nesměl při takové sportovní činnosti chybět. Přirozeně jsem si vychutnávala, že jsem středem pozornosti mládenců, kteří se potloukali po pláži. Na strakaté bikiny jsem si brala červené přiléhavé kraťasy, což tady rozhodně nebudilo pohoršení. Vyjadřovalo to radost ze života a pohodu, v žádném případě ne úmysl svádět muže.

Thaddäus na mě dával pozor. Koneckonců to našim slíbil.

Již po krátké době jsem byla nejen pěkně opálená, ale také jsem mluvila americkou angličtinou jako rodilý mluvčí. Pro nové přátele jsem byla rozkošná Katka z Německa. Občas se mě ptali na Hitlera, na což jsem neuměla odpovědět. Naštěstí je zvědavost brzo přešla. Naučila jsem se hrát tenis a squash, a když mě Thaddäus vzal poprvé na golf, ani tam jsem se neukázala jako nemehlo. Projevoval se u mě cit pro míčové hry a na našem gymplu se kladl velký důraz na každodenní sportování. Bohudík jsem uměla taky jezdit na koni, čehož jsem ráda využívala ráno s Pam na pláži.

Cválaly jsme proti vycházejícímu slunci a potom skrz zpěněné vlny zpátky k příkrému pobřeží Biltmoru, touto dobou ponořeného do pohádkového světla.

Thaddäus, jemuž Američané říkali zkráceně Ted, protože jinak jeho jméno vyslovovali šišlavě, jezdil ve fešném tyrkysovém kabrioletu Cadillac, který na silnici seděl jako vana. Když jsme v něm po večerech svištěli s rozevlátými vlasy při hlasitém poslechu hudby po bulvárech, myslela jsem, že se mi to všechno zdá.

Směla jsem bydlet s Thaddäusem a Pam v jejich krásném domě na pobřeží a hlídat roztomilé synovce Joeyho a Charlyho. Bylo jim čtyři a dva roky. Od rána do večera se doma nepřevlékli z pyžama a neznali žádné zákazy. Měli elektrická autíčka a drandili s nimi po celém baráku. Když byla Pam v kosmetickém salonu nebo na aerobiku, vzala jsem kluky na zmrzlinu do senzačních cukráren na pláži. Nikde nebylo nebezpečno. Všichni lidé se chovali přívětivě a zdálo se, jako by měli nekonečně moc času. Pořád se usmívali – i když třeba s falešnými zuby – a všechno jim připadalo báječné, skvělé, pěkné a parádní. Byl to pro mě úplně nový svět, jelikož jsem v dospívání chodila do klášterní školy, kde vládl přísný režim, a cítila jsem se volná a lehká jako pták.

Samozřejmě jsem si občas dala marjánku, co se kouřila v kruhu přátel na plážových mejdanech, nebo pár loků visky rovnou z láhve, která se musela komicky schovávat do hnědých papírových pytlíků.

Vznášela jsem se v oblacích a poprvé se líbala něžně s mladými fešáky při tanci nebo v autokině.

Za rodiči do Argentiny? Na Brunovu nudnou kávovnickovou plantáž? To ne. Nikdy! Jedině přes mou mrtvolu.

Takhle mohl život probíhat klidně donekonečna.

Jenže to tak nedopadlo.

Únor 1976

Doslova jsem koukala jako jelen, když Ted běžel jednoho slunečného dne s rozčuchanými vlasy po pláži a již zdálky na mě podivně mával. Zrovna jsem seděla s oběma prcky na bobku, vyklápěli jsme bábovičky a já jim narovnávala čepičky proti slunci. Do toho okamžiku probíhal život bezvadně. Z toho, že se Ted znenadání objevil, jsem měla neblahý pocit, ale snažila se ho zaplašit. Usrkla jsem si mléčného koktejlu, zaklonila se a v tváři ucítila sluneční paprsky. Tento moment jsem si prostě chtěla uchovat navždycky.

Sotva ke mně Ted dosupěl bledý jako smrt, můj nepříjemný pocit ještě zesílil. Z krku si strhl kravatu a vykasaná košile mu plandala kolem pasu. Pochopila jsem, že se muselo něco stát. Beze slova se mi díval do očí. Bylo mi jasné, že od nynějška už nebude nic jako dřív.

Mrkla jsem na děti. Ne, dřepěly na místě dál, svorně zcela zabrané do svých výtvorů. Tak se *nemohlo* přihodit nic zlého. Neutopily se, nespokl je žralok lidožravý ani nepřel nákladák. Ulevilo se mi. Jenomže ve vzduchu viselo něco jiného. Ale co?

Dál mě napadlo se honem podívat směrem k nádherné vile za oleandrovými keři. Žádný oblak dýmu. Takže nehoří. Přesto na mně vyrazil studený pot, neboť jsem v Tedově obličejí zpozorovala skvrny. Popadal dech a klesl vedle mě do písku. Bez ohledu na parádní kalhoty ušité na míru, na kterých nesměla ulpět ani kapka kečupu. Vždyť se stýkal pouze s multimilionáři, financoval jejich luxusní vily a jachty a tak. Vytřeštila jsem oči.

„Tede! Co se stalo?“

„Argentina... Rodiče... Autobus... Patagonie. Zřítili se!“ Ted mi zamával před očima telegramem, přitiskl mi ho na prsa a propukl v pláč.

Ničemu jsem nerozuměla. Udělalo se mi mdlo a zakryla jsem si rukou ústa, abych zadusila hysterický smích. To je nějaký hloupý vtip. Rodiče se zřítili. Hahaha. Copak je dneska apríl?

Ted přece tráví čas se strýcem Brunem a tetou Agnes na jejich děsně nudné kávovníkové plantáži luštěním křížovek.

Podívala jsem se na bratra úzkostlivě a přimhouřila oči, jako by mi do nich vítr navál písek.

„Tede! Ty fakt brečíš?“ vymáčkla jsem ze sebe ustrašeně. Posunkem jsem uklidnila děti: „Tatínek si jenom dělá legraci.“

Ten se však tvářil čím dál zoufaleji.

Nežertoval. Řval jako tur. „Bruno telegrafoval...“ Z kapsy u kalhot vytáhl kapesník, otřel si čelo a potom se do něj vysmrkal.

Četla jsem: NEHODA AUTOBUSU V PATAGONII STOP STRME SERPENTINY ZRITILI SE DVA TISICE METRU HLUBOKO STOP VSICHNI CESTUJICI MRTVI STOP VASE RODICE NENASLI STOP HLUBOKOU SOUSTRAST AGNES ZARIDI VSECHNY ZALEZITOSTI STOP NEJEZDETE POHREB NEMOZNY.

Nevěřičně jsem mžourala. To je zlý sen! Zdráhala jsem se ty informace přijmout. Zatočila se mi hlava. „Rodiče jsou... mrtví?“ Nepřítomně jsem hleděla na nohy zabořené do písku. Před očima se mi dělaly zelené kruhy, měla jsem nutkání polknout, ale nešlo to. Chtěla jsem zvednout ruku a dotknout se Teda, jenže jsem byla jako ochrnutá. Jako by ke mně ruka nepatřila a stejně tak můj dosavadní život. Celý svět se náhle zastavil. Děti se přestaly hýbat. Moře zešedlo, rackové se nechechtali, nýbrž strašlivě krákorali. Nelétali po modré obloze jako bílé šípy, ale hrozivě se krčili

na mostním zábradlí. Auta na bulváru jezdila jak ve zpomaleném filmu, lidé se pohybovali jako dálkově ovládaní. Jako by někdo stiskl tlačítko stop – a můj sen se proměnil v noční můru. Rodiče zahynuli. Zem se po nich slehla. Ani se nebudeme moct rozloučit. V Argentině, v Německu ani tady. Zůstala jsem sama. Zbyl mi už jenom Ted.

Nevím, jak dlouho jsem na pláži nehnutě seděla a apaticky civěla do prázdna. Thaddäus odvedl děti zpátky domů a Pam mi starostlivě přehodila deku přes ramena. Společnými silami mě dovlekli do domu, nacpali do mě sedativum a jeho pomocí mě uvedli do tvrdého bezesného spánku, ze kterého jsem se nechtěla probudit.

Pam mě pak vrátila do reality a přinesla mi čerstvou pomerančovou šťávu. Hladily mě hebké dětské ruce. Rozhlížela jsem se po bratrovi.

„Kde je Ted?“ zeptala jsem se namáhavě.

„Kathi, drahoušku, odletěl do Argentiny. S tetou Agnes mají řešit dědické záležitosti.“

„Co se mnou teď bude?“ Roztržitě jsem hladila příkrývkou. „Kam patřím? Chci říct: Jaké mám místo v životě? Už nemám na světě nikoho.“

„Máš nás,“ utěšovala mě a láskyplně mě k sobě přitiskla. „Teda, mě a naše děti. Máme tě rádi a potřebujeme tě. Zůstaň u nás v Kalifornii napořád.“

„Myslíš to vážně?“

„Jo, jo, jo, zůstaň s námi ve Fornii!“ Oba uličníci ke mně rozpustile skočili do postele. Vzdor smutku mi pobaveně cukalo v koutcích úst.

„Dobře,“ souhlasila jsem malátně. „Na novopečeného sirotka to není špatné.“

„Beztak jsi už napůl Američanka,“ konstatovala Pam a chlácholivě mě pohládila po nadloktí. „A jednou si tady najdeš prima muže.“

Dojetím mi vyhrkly slzy. Zabořila jsem hlavu do polštáře. Jenom nedumat! To se dá odložit na zítřek.

„Ještě bych se chtěla trochu prospat, jo?“

Březen 1976

Na Brunově a Agnesině farmě stály nyní dva náhrobky, a přitom pod nimi neležely rakve. Tvořily jakýsi památník mým rodičům a strýc s tetou ponechali na mé vůli, že kdykoli budu chtít, můžu ho přijet navštívit. Jenomže jsem neměla nejmenší potřebu. Byla jsem ráda, když jsem si tu hroznou tragédii nepřipomínala. Naštěstí mě děti přiváděly na jiné myšlenky. A bezstarostný život v Kalifornii jednoduše pokračoval.

„V truchlení nemám cvik,“ říkala jsem bezmocně. „Ve školních osnovách jsme ho neměli.“

Pam pro mě měla pochopení. „Teď musíš žít mezi mladými, a ne dřepět u pomníku předkům. Tím bys rodiče stejně neoživila.“

Seděly jsme v kuchyni a míchaly si kafe. Vtom jsme uslyšely křupání šterku pod koly Tedovy luxusní limuzíny a šly mu naproti.

Bráška byl bledší a hubenější, než jak jsem ho znala.

„Koukněte, koho jsem přivezl.“ Potutelně se na mě usmíval a otevřel dveře spolujezdce.

No, kohopak asi? Snad ne Bruna a Agnes.

Stála jsem s rukama v kapsách u kalhot a čekala. A nevěřila svým očím. To je přece... Není to...? Ne, to *nemůže* být pravda.

Stál přede mnou z masa a kostí. Čněl dva metry do výšky a překypoval sebevědomím.

V džínách a bílé košili, štíhlý, opálený a s přitažlivými třídenními vousy.

Pilot.

Podal mi ruku a vřele se přitom usmíval. Stisk měl rázný a já měla pocit, že poprvé zase stojím pevně na nohou.

„Kathi, upřímnou soustrast!“

Zírala jsem na něj jako v hypnóze.

„Smím vám představit Falka Römera? Pilotoval na mé zpáteční cestě,“ vysvětlil Ted, když se po sladkých pusách od synů objal s manželkou. Ta si položila hlavu na jeho rameno a vlídně si prohlížela hosta. Mně se vlil do tváře ruměnc a Pam se neubránila úsměvu.

„Ano, nahlédl jsem do seznamu cestujících a narazil na jméno Schenck.“ Pilot se na mě díval pronikavě a jeho ústa sebou pobaveně cukala. „Říkal jsem si, jestli nejde o příbuzného mé malé druhé pilotky.“

„A tak jsme se dali do řeči,“ navázal na něj Ted. „Vyprávěl jsem mu o tragické smrti našich...“

„... a já neváhal ani vteřinu a přijel ti, Katuško, osobně kondolovat.“ Pohled měl měkký a hlas něžný. Znova mě vzal za ruku, která byla navzdory horku zkůřelá, a pevně ji sevřel. Sám měl ruku teplou a silnou a já si přála, aby mě držel navěky.

Pam a mně předal velké kytice růží, které vyčaroval ze zavazadlového prostoru. Ona dostala žluté, já bílé.

Podlomila se mi kolena. Připadal mi jako božské zjevení. Jako anděl, kterého mi seslali rodiče, aby mě ochraňoval. Podívala jsem se přes rozkvetlý živý plot na oceán v pozadí a vyrovnávala se s překvapením. Pilot Falk. To se ví, že jsem na něj stále myslela. Jistěže jsem se do něj okamžitě zabouchla. Stejně jako se do fešných pilotů zamilovávají jiné holky.

Beznadějně.

Ale že si udělá čas a bude přede mnou najednou stát osobně...? Dýchala jsem ztěžka, leč odhodlaná se ovládnout.

Už naše první setkání na frankfurtském letišti bylo dost trapné. Od té doby jsem byla o pár let starší a dospěla.

„Co kdybychom nechali hosta jít dál a trochu se osvěžit?“ Pam se vzpomínala jako první a odvedla pilota a potomky do domu. Ted mezitím vyndal z kufru zavazadla, odnesl je a potom na zahradě roztopil gril.

Joey a Charly byli Falkem okamžitě nadšení. Rozpažili, proháněli se po domě jako letadla a přitom hlasitě vrčeli. Přistihla jsem se, jak se uvolněně dávám do smíchu. Růže jsem se zbožnou úctou rozdělila do dvou velkých váz na zem a tu svou si hned odnesla do domku na pláži. Bílé růže jsem si totiž chtěla nechat jen a jen pro sebe.

Květen 1976

A tak Falk vstoupil do mého života. Dá se říct, že spadl z nebe – a to na úrodnou půdu.

Nejdřív se chtěl zdržet jenom přes prodloužený víkend. Nakonec z toho bylo pár týdnů. Ještě měl dovolenou, a proto zůstal déle. Všechno klapalo a zasloužil se mi o rozptýlení. Zmírnil můj zármutek a pěkně mi z něj bušilo srdce. Děti ho milovaly, protože dokázal vtipně vyprávět historiky z mnoha cest. Mluvil čtyřmi jazyky a sjezdil kus světa. Rád si před nimi říkal „vzdušný pirát“.

Najednou u nás byly dva páry a dvě děti. Bylo to fajn. Falk seděl a kouřil s Tedem na terase, popíjeli a mluvili o vážných věcech. Ted mu zřejmě dal dobrou nabídku financování domu. Výborně si spolu rozuměli. Scéna jako z amerického dojíaku: Pam a já jsme na ně koukaly z kuchyňského okna a drbaly o nich při uklízení.

„Miluješ ho?“ Švagrová mi podávala čerstvě umyté skleničky a já se chopila utěrky. Začervenala jsem se. „Hloupost!“

„Katuško, vždyť jsi zabouchnutá, to by viděl i slepec.“ Objala mě. „Jestli ti to dělá dobře, tak je to bezva.“

Odmítavě jsem mávla rukou. „Je starý jako Metuzalém. Je mu nejmíň třicet pět.“ Dělal jsem, jako bych to dávno nevěděla. A nejen to. Nebyl ženatý (což mluvilo pro něj, že?). Z dřívějšího vztahu měl sice dceru, ale neudržel s ní styk. Vzdychla jsem. „Na mě je moc starý. Klidně by mohl být mým otcem!“

„No a? Tobě je devatenáct a na svůj věk jsi vyloženě vospělá.“ Pam se za mého bratra vdala velmi mladá, a jak jsem pozorovala, fungovalo jim to náramně. „Tak nedělej drahoty. On tě má taky rád.“

Budiž, proč to dál tajit? Ano, už jsme se sblížili. Při procházce po nábřeží mě objal kolem pasu a na přistávací lávce mě poprvé líbal. Citlivě, něžně, ale zároveň žádostivě a mužně. To, co jsem předtím zažila s americkými kluky, se s tím nedalo srovnat. Falk mě vzal do fantastického hotelu a tam jsem měla první pohlavní styk. Bylo to nádherné, ocitla jsem se v sedmém nebi a nemohla uvěřit, že to je tak krásné. Falk byl zkušený milovník a nijak se tím netajil. Bylo to s ním jednoznačně příjemnější než s mladíky s uhrovitou pleť, s nimiž jsem se cícmávala v autokině.

Ano, byla jsem v tom až po uši a vznášela se v oblacích. Chtěla jsem se za něj vdát. Pam a Tedovi jsem se s tím nemínila svěřit, ale oni to na mně stejně poznali. Nejspíš to na mně bylo vidět už z dálky.

„Naše Katka má známost.“

„Ano, vadí vám to?“

„Ale kdepak! Ted a já z toho máme radost! Falk je přece okouzlující. Potřebuješ vyzrálého muže, a ne nevycváleného surfaře.“

Viděli by to tak i rodiče? Máma by se do Falka pravděpodobně také zamilovala. A táta?

Možná by reagoval zdrženlivě.

Třeba by poznamenal, že jsem na Falka moc mladá a nezkušená, že si mám nejdřív užívat života, a ne se tak brzy vázat. A že člověk jako Falk má patrně po celém světě milenky, tak ať se nestanu jeho další snadnou kořistí. Asi by ho otec dokonce podezíral, že mu jde jen o dědictví.

Ale co! Narovнала jsem ramena a z ledničky vytáhla vychlazenou kokakolu. Falk by o ně přece nestál. Vždyť byl sám dost bohatý. Jinak by těžko rozmlouval venku na terase s mým bratrem. Tomu se zamlouval a mně zrovna tak. Proč bych tedy neměla poslechnout hlas svého srdce? A to volalo docela hlasitě: „Falk!“

„Že je skvělý, vid’?“ Nadšeně jsem utřela skleničku a leštila ji tak dlouho, až tiše skřípala. Samozřejmě že jsem do něj byla zamilovaná až po uši. Vlastně již od chvíle, kdy mě pozval do pilotní kabiny. Jenom mě nikdy nenapadlo, že bych dostala šanci být s ním. Za vlhkých nocí mě na pláži ujišťoval, jak jsem atraktivní, chytrá, úchvatná, okouzlující, sexy a žádoucí. Moje radost ze života prý je nakažlivá a neumí si po svém boku představit jinou ženu než mě. Dokonce se nechal strhnout k poznámce, že si pro své budoucí děti nedovede představit lepší matku.

„Na to se cítím ještě moc mladá.“

„Ale panenka, mluvím přece o budoucnosti,“ podotkl láskyplně. „Rád bych s tebou nejdřív cestoval a položil ti svět k nohám.“

Tenkrát v kokpitu jsem byla dítě svých rodičů, zato teď jsem se cítila skutečně dospělá.

1976–1977

Kalifornský sen pokračoval. S pomocí kamaráda Tima jsem se hravě naučila řídit auto, dostala ojetou růžovočervenou fordku, pochopitelně kabriolet, a potom i řidičák. S Timem a jeho sestrami, dvojčaty Myrnou a Louise, jsem podnikla prima cestu mikrobusem VW do Mexika, kde jsme se parádně bavili. Tim po mně házel okem a dělal všechno pro to, aby si mě získal, ale já měla pocit, že jsem pubertáckému životu odrostla a že patřím k Falkovi. Tomu jsem psala dopisy plné touhy do Frankfurtu, odkud vyrážel na mnoho cest.

Často nás navštěvoval. S kolegy si prohazoval službu, a tak létal do Kalifornie pravidelně. S Tedem udržoval pevné přátelství. V jeho a Pamině přítomnosti jsme pořádali senzační mejdany na pláži. V Santa Barbaře jsem spolu s Myrnou a Louise studovala na vysoké škole jazyky a dějiny. Osud byl ke mně navzdory úmrtí rodičů nadále štědrý.

V rodinném kruhu jsem se cítila v bezpečí a naši mi nescházeli. Falk se vynořil v pravou chvíli. Nahrazoval mi otce a zároveň byl má velká láska.

Nastaly Vánoce a Bruno s Agnes nám poslali poslední osobní památky. Dostala jsem máminy náušnice a cenné prsteny. Ted zase tátovo plnicí pero, dýmku a manžetové knoflíky. Balíček voněl po rodičích. Ještě jednou, naposledy, jsem uronila slzy. Falk mě vzal do náruče a slíbal mi je. Joey a Charly měli takovou radost z dárků, že se smutek vytratil jako pára nad hrcem, když se otevře okno.

Falk mi předal dárek k Ježíšku, bleděmodrý balíček. Celá vzrušená jsem z něj vytáhla nádherný diamantový prsten.

Tázavě jsem se rozhlédla kolem: Jak to, že zrovna teď? Co to má znamenat?

Odpověď jsem vyčetla švagrové z očí. Přejícně se na mě culila: To je v pořádku, Kathi. Na jedné straně jsi přišla o dva důležité lidi, na druhé jsi našla báječného muže. On je nyní tvým domovem, útočištěm, oporou.

Na Štědrý večer mě Falk u Teda a Pam slavnostně požádal o ruku. Po nějaké době jsem se zase rozplakala, avšak tentokrát dojetím a štěstím.

„Falku, svěřuju ti svou mladší sestru.“ Ted okázale pozvedl sklenku. „Starej se o ni dobře. Vedle Pam, Joeyho a Charlyho je to nejdražší, co na světě mám.“

Zaplavil mě pocit vděčnosti. Znamená to, že jsem teď zasnoubená?

Jak Ted zvedl skleničku k přípitku, nápadně mu zvlhly oči. „Hele, starý brachu, ať je s tebou ségra šťastná!“ Hlas se mu chvěl. „Zaslouží si to. Ale svolení potřebuješ dostat přímo od ní.“

„Budu ji nosit na rukou, to přísahám! Je úžasně statečná. Rád bych se s ní oženil.“ Falk zářil štěstím. Klekl si přede mnou a hlubokým a měkkým hlasem pravil:

„Katharino von Schencková, chceš se stát mou ženou?“

Pocítovala jsem štěstí a blaho. Letmo jsem vrhla tázavý pohled na Pam. Ta se na mě dívala povzbudivě a sotva znatelně kývla hlavou.

Koukla jsem Falkovi do očí: „Ano, Falku, chci.“

Přítom jsem se polekala vlastního hlasu. Vážně jsem to vyslovila? Vždyť mi bylo teprve devatenáct, kdežto jemu již třicet osm! Ruce se mi nepřestávaly třást.

Děti vesele hopsaly okolo gauče a radostí dělaly kotrmelce. Všichni jsme se svorně smáli a plakali, potřásali si rukou, navzájem si poklepávali na rameno, líbali se a objímali a dolévali skleničky. Z hudební věže zněla vánoční muzika. Nutkalo mě to ihned zavolat kamarádkám Myrně

a Louise a všechno jim za tepla povědět. Příští den jsem jim ukázala prsten. Tancovaly jsme bosé v chladném písku, zapadající slunce nám předcvičovalo a hvězdy se slibně třpytily. Zaklonila jsem hlavu a namlouvala si, že mi tím rodiče projevují souhlas.

O svém rozhodnutí jsem neměla nejmenší pochybnost. Věřila jsem, že budu s Falkem šťastná. Přimhouřila jsem oči a představovala si, co teď asi dělají mé spolužačky z klášterní školy. Možná sedí v univerzitní posluchárně, stojí za bankovní přepážkou, vzdělávají se v hotelnictví nebo ve farmacii. Zato já... já se vdávám! Za muže svých snů. Pilota. Ach, kéž by to věděly a já se jim mohla aspoň na vteřinu podívat do tváře!

Brzy nadešel svatební den, nejkouzelnější den v mém dosavadním životě: S Falkem jsme se vzali v Las Vegas. Byla to ta nejpotrhlejší, nejodvážanější a nejúžasnější věc, jakou mohla absolventka klášterní školy v devatenácti letech udělat. Probíhalo to tak, že jsem si připadala, jako když sleduju v autokině nějaký film, jehož děj se odehrává na cestě autem, chroupám praženou kukuřici a v duchu si říkám: To se v reálném životě stát nemůže. S Tedem, Pam a dětmi jsme jeli obytným automobilem s klimatizací žhavou pouští, kde se vzduch mihotal. Rok předtím jsme s celou rodinou navštívili Yosemiteký národní park, stanovali v něm, pozorovali medvědy grizzly, koupali se v ledových řekách a večer opékali vlastnoručně ulovené ryby. Stále jsem se cítila jako v nekonečném snu, nebo spíš v americkém filmu.

Falk zamluvil jednu z kýchovitých kaplí pro svatební obřady, vyzdobenou umělými květinami, kde jste si mohli na přání nechat zahrát *Svatební pochod z Lohengrina*, *Svatební pochod ze Sna noci svatojánské* od Mendelssohna-Bartholdyho, *Ave Maria* od Schuberta nebo písně jako *Moon River* či *Greensleeves*. Já jsem si přála za každou

cenu Wagnerův pochod z *Lohengrina*: „*Treulich geführt, pam pam padáám, pam pam padáám...*“ Falk mi tohle přání splnil. Těch sedm metrů maličkou kaplí k takzvanému oltáři jsme schválně kráčeli pomalinku, každý krok jsme si vychutnávali. V těsném křiklavě fialovém obleku s obrovskými klopami na nás čekal vietnamský „matrikář“, bez debat homosexuál.

Za svědky nám šli Ted a Pam a oba kluci před námi rozhazovali květy. Vypadali jsme jako pocukrované malinové bonbony, ale stálo nám to za to. Obřad skončil již po pěti minutách, hned za námi se na řadu tlačil další pár ženicha s nevěstou, dva přešťastní Japonci s fotoaparáty.

Na oslavu dne jsme pak zašli do hotelu *Palace*, na fantastické představení a potom do kasina. Děti nám mezitím pohlídali.

Byla jsem v sedmém nebi. Měli jsme překrásnou svatební noc. Falk se vytasil s novými věcmi. Následně jsme prožili ještě pár bezstarostných a skvělých dní s dětmi u bazénu.

Ted, Pam a děti jeli nazpátek sami a my s Falkem jsme se vydali na znamenité líbánky na Bali. Manžel měl řůu času, spoustu peněz a plnil mi každé přání. Díky němu jsem zapomněla na tragickou ztrátu rodičů. Do svého muže, úžasného světáka, jsem vkládala veškeré naděje a lásku.

Jakožto pilot měl samozřejmě nárok na bezplatné lety a já jako jeho manželka zrovna tak. Co by si mohla mladá žena přát lepšího? Na Bali jsme letěli první třídou a v luxusním hotelu obývali novomanželské apartmá. Když jsme v recepci podepisovali přihlašovací formulář a kolem krku nám pověsili neodmyslitelný květinový věnec, byla jsem šťastím bez sebe. Stala jsem se paní Römerovou. S Falkem jsme si vyměnili blažený pohled, já celá zářila a padla mu kolem krku. Byla jsem na svého zralého muže velmi hrdá!

A on zase na mě, mladou blondýnku hezkou jako obrázek po svém boku!

Klidně nás mohli považovat za otce a dceru. My jsme se tomu potutelně smáli a hotelový personál záměrně klamali.

Běhali jsme po pláži a drželi se za ruce, milovali se v bílém písku v odlehlých zátokách a snili o nádherné budoucnosti. Chtěli jsme sjezdit celý svět a bezstarostně se prohánět ve větru jako rackové, kteří nad námi přelétali. Ani na chvíli jsem nepochybovala, že Falk je moje životní láska.

Březen 1978

„Vítejte zpět v šedivém Frankfurtu, milostivá paní!“
Falk mi galantně pomohl po schůdcích z letadla. Po několika týdnech jsme přistáli „doma“. Asi jediná nevýhoda byla, že Falk bydlel ve Frankfurtu. Totiž u Frankfurtu.

Musela jsem zavřít oči a dýchat zhluboka, protože mě přepadly vzpomínky. Čtyři roky předtím jsem odsud jako vzrušená abiturientka odlétala s rodiči do země neomezených možností, do budoucnosti bez návratu.

Také jsem se tu poprvé setkala s Falkem! A nyní jsem byla jeho manželkou a stěhovala se do vily v Neu-Isenburgu.

Falk mi mezitím vysvětlil, že patřivala jeho matce. Ta dávno zemřela, ale jak hezky řekl, její duch tam přebýval dál. Dům i zahrada chátraly a potřebovaly svěží vítr, jenomže pečovat o ně neměl kdy. Nyní se těmto starostem mohla věnovat jeho roztomilá ženuška, která volným časem oplývala.

Opět jsem zavřela oči a vdechla vlhký frankfurtský vzduch. Sbohem, kalifornský sne! I když mě Falk ujistil, že se tam budeme stále vracet. Na cestách jsem ho směla doprovázet, jak často si budu přát. A když budu mít chuť,

můžu strávit pár týdnů u bratra s rodinou v Santa Barbaře. Hlavní věc je, zdůraznil s laskavým úsměvem, abych se pokaždé vrátila k němu.

Jako mokrý kabát na mě doléhalo mrholení. Při dýchání se před ústy vytvářely obláčky. Byl březec a já našlapovala bezmocně rozředlým sněhem, kterému se nedalo vyhnout. Mokro mi vnikalo do tenkých střevíčků obutých naboso, jelikož jsem si nenavlékla punčochy. Vlastně jsem žádné neměla. Nohy jsem měla opálené a čtyři roky chodila skoro výhradně v žabkách. Bylo jasné, že si musím zase pořídit bytelné zimní boty a vlněné punčocháče. Třásla jsem se zimou.

Čekala jsem u dopravního pásu na zavazadla a Falk mi opatrně přehodil sako uniformy přes ramena. Trochu jsem se bála prázdnoty v jeho vile. A dál bubnování deště na skleněné tabule verandy a osamění v malém městě, kde jsem nikoho neznala.

Jémine, to bylo drsné probuzení z kalifornského snu. Na druhé straně: Kterépak ženě se u dopravního pásu dostalo takové zvláštní pozornosti? Napůl jsem se chvěla chladem, napůl jsem si vychutnávala závistivé pohledy okolostojících. No, milé dámy, usmívala jsem se v duchu šibalsky, tenhle muž snů patří mně. Ostatně, před čtyřmi lety jsem na něj zírala stejně okouzleně jako teď vy.

Už bych to zabalila. Nyní jsem již byla dospělá a byla svou paní.

V taxíku jsem se k manželovi přivinula: „Miláčku, co ty na to, kdybych zase šla na vejšku?“

„Jak to?“ Odsedl si ode mě na délku paže a zkoumavě si mě prohlížel. „Nejsi snad nyní moje žena?“

„No, v Santa Barbaře jsem přece taky studovala. Chodila jsem na vysokou – s kamarádkami dvojčaty. Však to víš.“

Na krku jsem cítila jeho dech. „Jenomže teď už nejsi žabec, má drahá.“

„Studovat se dá i v manželství.“